

Streszczenie raportu

Ośrodki Pomocy Pokrzywdzonym Przeszestwem

- Spośród badanych organizacji prowadzących OPPP większość realizuje zadania finansowane ze środków Funduszu Sprawiedliwości **nie dłużej niż 3 lata**.
- Badane organizacje różnią się między sobą profilem beneficjentów. Działania niektórych OPPP są nakierowane przede wszystkim na pomoc dzieciom i młodzieży, a innych – na wsparcie dla dorosłych.
- Formy wsparcia, których najczęściej oczekują ich beneficjenci, to przede wszystkim pomoc **psychologiczna, prawna oraz finansowa lub materialna**.
- Respondenci deklarują, że placówki mają możliwość świadczenia **szerokiej oferty** wsparcia dla dzieci pokrzywdzonych przestępstwem i ich opiekunów. Niektóre OPPP oferują swoim beneficjentom **kompleksową pomoc**, inne koncentrują się na **wybranych formach** wsparcia.
- W zależności od dostępnych świadczeń w OPPP udzielają wsparcia **osoby pierwszego kontaktu, psycholodzy i prawnicy**, a w niektórych terapiści, doradcy zawodowi, mediatorzy czy lekarze psychiatrzy.
- Najbardziej **dostępne** formy wsparcia w OPPP to **pomoc prawna, pomoc psychologiczna** dla opiekunów i samych dzieci, a także **pomoc finansowa oraz materialna**.
- W prawie połowie badanych OPPP dziecko w ogóle **nie ma możliwości** skorzystania z **socjoterapii, wizyty psychiatrycznej ani pomocy w nauce**. W co trzeciej placówce nie jest przeprowadzana **diagnoza wykorzystywania seksualnego**.
- Najczęstszymi powodami udzielania pomocy są **przemoc w rodzinie, znęcanie się psychiczne lub fizyczne oraz niealimentacja**.
- Główne bariery utrudniającą pomoc dzieciom pokrzywdzonym przestępstwem i ich opiekunom to **brak specjalistów, problem z ciągłością finansowania, brak środków na sfinansowanie niektórych form pomocy, nadmierna biurokratyzacja oraz brak współpracy między instytucjami**.

Współpraca międzyinstytucjonalna

- OPPP najlepiej oceniają współpracę z instytucjami pomocy społecznej, a najgorzej – z placówkami ochrony zdrowia, prokuraturą i urzędami miasta/gminy.
- W przypadku współpracy różnych instytucji na poziomie lokalnym najlepiej układa się współpraca z instytucjami pomocy społecznej, natomiast trudna bywa współpraca z sądami i prokuraturą oraz placówkami ochrony zdrowia.
- Współpraca między instytucjami często opiera się na nieformalnej sieci kontaktów. Zazwyczaj wynika ona ze znajomości w środowisku i wieloletniej działalności.
- Mimo różnych trudności we współpracy między instytucjami jest ona postrzegana jako kluczowy element lokalnego systemu pomocy dzieciom pokrzywdzonym przestępstwem.

Ocena systemu pomocy pokrzywdzonym przestępstwem z perspektywy pomocy dzieciom

- Bariery utrudniające działanie systemu pomocy pokrzywdzonym przestępstwem z perspektywy pomocy dzieciom to brak dostatecznej liczby specjalistów, placówek i ich zbyt wąską ofertą, niedostateczna oferta pomocy dla dzieci, które doświadczyły wykorzystania seksualnego, brak kompleksowej pomocy w jednym miejscu, a także niewystarczająca liczba rodzin zastępczych, rejonizacja, brak szybkiej reakcji sądu i przewlekłość spraw sądowych, brak stabilizacji finansowej, niedostateczne monitorowanie funkcjonowania rodzin, niedostateczne wspieranie profesjonalistów oraz przepisy prawne ograniczające możliwość pomocy dziecku.
- Za dobre praktyki można uznać współpracę interdyscyplinarną, natychmiastowe reakcje systemu i pomoc w jednym miejscu.

Oferta pomocy i wsparcia w czasie pandemii

- Podstawowym ograniczeniem funkcjonowania instytucji podczas pandemii była **czasowa rezygnacja z kontaktów osobistych**. W większości przypadków wrócono do nich po kilku miesiącach. Nadal jednak została wstrzymana realizacja grup wsparcia i innych form zajęć grupowych.
- Początkowo **współpraca między instytucjami** została bardzo **ograniczona**, jednak po pewnym czasie udawało się ją odtworzyć. W czasie pandemii udrożniła się **komunikacja elektroniczna między instytucjami**.
- Największym **problemem** okazała się **współpraca z placówkami ochrony zdrowia**, która sama była przeciążona pracą, oraz **policją i sądami**, które początkowo funkcjonowały w ograniczonym zakresie.
- Sytuacja pandemiczna i związane z nią obostrzenia, w tym wprowadzenie nauki zdalnej, **pogorszyły funkcjonowanie rodzin z grupy ryzyka**.
- Profesjonaliści dzięki pracy zdalnej mogli pracować w **elastyczniejszych godzinach pracy**, a także **pomagać osobom spoza ich rejonu**.